

CONSTRUINT EL CONSENS DINS DE LA REVOLUCIÓ. BARCELONA, 1840-1843

Genís Barnosell i Jordà
Universitat de Girona

Una de les preocupacions fonamentals dels grups polítics liberals en la seva crítica de l'absolutisme i la lluita per construir un nou tipus d'Estat fou la justificació d'aquest Estat; i estretament lligat amb ella, la integració en la nova societat i en el nou ordenament jurídic de les 'classes baixes', un concepte que abraçava una part més o menys àmplia de la població segons qui l'usés. Contra els models d'integració subordinada, propis dels moderats, els grups progressistes i republicans van elaborar un programa que concedia drets –o, almenys, certs drets– a aquests sectors socials.

Així, per als liberals moderats el problema es resolía en la fórmula que ja trobem en Locke –drets per als propietaris i religió per als pobres–, a més de determinades mesures per evitar la pobresa extrema. Per als progressistes i republicans, en canvi, els drets havien d'estendre's a tota la població (masculina). D'acord amb aquests plantejaments diversos, uns i altres usen conceptes de "nació" prou diferents; i –fet més important– la "nació" té un paper molt diferent en la legitimació de l'Estat liberal.

En aquesta comunicació analitzo els discursos de moderats, progressistes i republicans i els usos dels mots "poble" i "nació" des d'aquest doble punt de vista: la integració de les classes populars i la legitimitat de l'Estat. És aquesta una perspectiva que els recents debats sobre els orígens del nacionalisme a Espanya han anat deixant en un lloc més aviat secundari, quan, en canvi, és central per entendre el període.